

erdők területi felfutása és az élőfakészlet állandó növekedése is igazol —, anynyira tájékozatlanok vagyunk az erdősítések önköltségének megállapításában, pedig ezek pontos ismerete nélkül — az új gazdaságirányítás rendszerében — még komoly nehézségeink és fennakadásaink lesznek, illetve lehetnek.

Д-р Л. Шонн: ОПЫТЫ ПО ОПРЕДЕЛЕНИЮ СЕБЕСТОИМОСТИ ЛЕСНЫХ КУЛЬТУР

V enghrii lesnése kultúrya finanszírozzák száet fondov vьdelennьx ná sohránie lesov. Po novej ékonomiekoj sьsteme vedenija hozьajstva nádo sleditь za tem, toby éto proiszodilo dolzньm obrazom differencirovanno. Nauczno-isledovateľ skьij instítut lesnojo hozьajstva, primenja metod perforirovannьx kartoczek, razrabatьvájat dannьe 1965/66 godov dlia opredelenija sebetoimosti raznyx vьdov lesnyx kultúr, dlia sozdánija bázь differenciacii.

Dr. Sopp L.: VERSUCH ZUR BESTIMMUNG DER SELBSTKOSTEN DER FORSTKULTURARBEITEN.

Die Aufforstungsarbeiten werden in Ungarn aus dem Walderhaltungsfond finanziert. Im neuen System der Wirtschaftsführung wird der differenzierten Finanzierung eine grosse Bedeutung beigemessen. Das Institut für Forstwissenschaft bewertet die Selbstkosten verschiedener Aufforstungsweisen auf Grund der Daten 1965/66 mit einer Lochkartenmethode. Diese Bewertung soll als Grundlage zur Differenzierung dienen.

Elkészült az első új típusú 1:10 000 méretarányú üzemi térkép

N É M E T H F E R E N C

1967. augusztus 29-én hoztuk el a nyomdából a Lillafüredi Erdészeti területét ábrázoló új típusú üzemi térképet. A térkép ismertetése előtt röviden vázoljuk elkészülésének történetét.

A munkát 1963 őszén kezdtük el, amint arról „Az Erdő” 1965. márciusi számában „Az erdészeti Fotogrammetriai Csoport munkájáról” című cikkben beszámoltunk. Akkor készítettük Gyermely község üzemi térképét tér-fotogrammetriai munkamódszer alkalmazásával, a domborzat szintvonalas ábrázolásával. Ezzel kapcsolatban merült fel az üzemi térképek nyomdai sokszorosítása, amelyhez az erdészeti kívánalmak kielégítését biztosító jelkulcsot kellett előbb kialakítani.

A gyermelyi munkával párhuzamosan 1964. folyamán 10 jelkulcsi változatot készítettünk el színes tussal kirajzolva. Ezek közül kiválasztottunk 3-at, melyeket 3—3 változatban, végeredményben 9-féle kivitelben 1965-ben nyomdai úton sokszorosítottunk és 1966. februárban hozzászólásra széjjel küldtünk az erdészeti szervezeteknek, intézményeknek, üzemeknek. A hozzászólások alapján dolgoztuk ki a nyomásra kerülő változatot.

A Lillafüredi Erdészeti területét 3 lapon négy színben nyomtattuk ki 1:10 000 méretarányban. A színek megválasztásánál a halvány, pasztell árnyalatokat részesítettük előnyben, mert egy ilyen térképen az erdőgazdálkodással kapcsolatos bejegyzéseket különböző színes ceruzákkal is el lehet végezni. Az alkalmazott színek a következők:

Szürke: valamennyi megírás; tagszámok, erdőrészlet jelek, határ jelek száma, terület-, dűlőnevek, magyarázó felírások, cím, jelmagyarázat, készítő intézmények, engedély szám; térképjelek közül: a vasutak, az épített utak szegélyei, egyéb utak jele, nyiladékok, községhatárok, villanyvezetékek, az állománytípusok határai; építmények: idegen tulajdonú épületek, magaslesek, emlékművek, barlangok, határ és geodéziai jelek; kataszteri szelvények határvonalai; a vizek jelei: patakok, árkok, csatornák, források, mivel a területen kevés van belőlük, a költségsökkentés miatt a szokványos kék szín helyett szintén szürkével nyomattuk.

Zöld: a taghatárok pont jelei; az erdőrészlet határok vonala, ez feleslegessé tette a kapcsoló jeleket, s böngészés nélkül szembeűnnek az erdőrészletek.

Barna: az épített utak 2 szegélyvonala közötti felűlnyomás; állami műutaknál folyamatos;

erdészeti kövel burkolt utaknál szaggatott;
 erdészeti szelvényes földutaknál pontozott;
 az erdészeti tulajdonú épületek;
 a domborzatot ábrázoló vonalak: szintvonalak, hát és völgyvonalak, vízmosások, sziklák, töbrök.

Zöld tónus: az állománnyal borított területek felülnyomása. Munkatérképnek két színű (szürke és zöld) változatot is nyomattunk, a bejegyzések, terület színezések számára.

Az elkészült térkép egy részét bemutatjuk a színes mellékleten, s látható, hogy a nyomdai sokszorosítás finomabb rajzú és jobban olvasható, mint a fénymásolat. A több szín pedig nem teszi zsúfolttá a térképet annak ellenére, hogy lényegesen több vonal van rajta, mint a fénymásolaton.

A térkép megrajzolásánál felhasználtuk az üzemi térképet, valamint a fotogrammetria alkalmazásával készült domborzatot is ábrázoló állami alaptérképet, melyeket az Állami Erdőrendezés Fejlesztési Csoportja a kísérleti üzemtervezés során a helyszínen ellenőrzött és a térképek készítése óta eltelt idő alatt bekövetkezett változásokat felmérte. A rajzi munkát az Állami Erdőrendezés Fotogrammetriai Csoportja végezte.

Eredességként mellékeljük az 1775-ben Kneidinger által készített üzemi térkép 1 : 10 000 méretarányra nagyított, a színes térképkivágattal azonos részletét is. Eredetije a Magyar Országos Levéltárban a Kamarai Térképek között található.

Vizsgáljuk meg a nyomási költségeket. Nyomdai úton sokszorosítani 100 példánynál kevesebbet nem érdemes, és a térkép iránt mutatkozó nagy kereslet is azt bizonyítja, hogy a szükséges példányszám 150—200 között van.

100 példány nyomási költsége (1968. január 1-i árakkal) színenként:

asztrálon előkészítés	200 Ft
nyomólemez készítés	200 Ft
lemez beigazítás	200 Ft
100 példány nyomása (à 4,— Ft)	400 Ft
összesen:	1000 Ft

Négy szín esetén egy szelvénylap 100 példányban történő sokszorosítása tehát 4000 Ft, vagyis egy térképlap 40 Ft.

Ha 200 példányt nyomtatunk, akkor csak a példányonkénti nyomásköltség emelkedik, tehát színenként 1400 Ft, illetve 4 szín esetén 5600 Ft lesz az összes nyomásköltség, amelyből egy térképlapra 28 Ft jut.

Ezzel kapcsolatban felmerül a kérdés, hogy nem lenne-e jobb fénymásolás helyett egy színben nyomdai úton sokszorosítani az üzemi térképeket addig is, amíg biztosítani tudjuk valamennyi üzemi térkép több színű nyomásának rajzi többlet munkáját és a nyomdai kapacitást. A válasz feltétlen igenlő lehet csak, mert a minőség nagyfokú javulása mellett nem jelent lényeges költségemelkedést.

Általában 10 év alatt egy üzemi térkép fénymásolataiból az utánrendelésekkel együtt 100 példány körüli mennyiség fogy el: 1 m² költsége 16 Ft. Ha egy üzemi térképlap nagyságát átlagosan 0,5 m²-nek vesszük, akkor a fénymásolás laponként 8 Ft-ba kerül, ez 100 példánynál 800 Ft-ba, amely alig kevesebb az egy színű 1000 Ft-os nyomásköltségénél. Nagyobb terjedelmű lapoknál a költségek a nyomdai sokszorosítás javára billennek, mert a nyomási költségek 80 × 110 cm nagyságig nem változnak.

Néhány szó a 100 éves kataszteri térképről

SZILAS GÉZA

Az erdőgazdasági üzemtervek üzemi térképeinek alapja a felvétel idején érvényben levő kataszteri térkép.

Hazánkban az 1866. évben kezdődött, majd nagyrészt az 1867. évben folyt és 1868-ban fejeződött be az ország területének földadó kataszter céljára történő részletes felmérése és sztereografikus vetületben szerkesztett *egységes szelvény hálózatban 1" = 40°* (1:2880) méretarányban községhatáronként való térképezése.

Ezek a ma 100 éves térképek képezték azután részben eredeti állapotukban, részben nyilvántartási adatokkal megújítva minden további geodéziai felvétel,